

Karolina Alveryd
Utredare
Juridiska fakultetskansliet

Områdesnämnden för humanvetenskap

Remiss: Ökad insyn i partiers finansiering-ett utbyggt regelverk (SOU 2016:74)

Juridiska fakultetsnämnden finner betänkandets förslag i huvudsak väl avvägda och väl underbyggda och tillstyrker därför att lagförslaget genomförs. I några avseenden vill dock fakultetsnämnden anmäla en avvikande uppfattning.

Kommittén föreslår att lagens syfte ska vara att trygga allmänhetens insyn i partiernas finansiering (1 §) och att ett parti ska redovisa hur det har finansierat sin verksamhet varvid det tydligt ska framgå vilka ”medel” som har kommit verksamheten till godo och varifrån de kommer (3 §). Dessa utgångspunkter rimmar väl med de rekommendationer som Greco riktat till Sverige.

Likväl uppfyller inte kommitténs förslag de krav som Greco ställer i sina rekommendationer (s. 82), främst kraven att redovisningsskyldigheten ska avse även utgifter, tillgångar och skulder och att partiernas årsredovisningar ska göras offentliga. Kommittén gör en snäv tolkning av sina direktiv, när den lakoniskt uttalar att det måste anses ligga utanför dess uppdrag att ta ställning till dessa krav (s. 365), trots att dess uppdrag varit att åstadkomma ett regelverk som tillgodoser ”allmänhetens intresse av insyn i hur partier och valkandidater finansierar sin verksamhet” (s. 491) och trots att kommittén varit oförhindrad att ta upp sådana närliggande frågor som har samband med de frågeställningar som ska utredas (s. 490).

Fakultetsnämnden vill inte minst framhålla önskvärdheten av att också de lån som partier erhåller – och därmed åtföljande skulder – ska omfattas av lagregleringen, eftersom de kan skapa minst lika stort beroende som bidrag. Såvitt gäller lån är inte kommitténs förslag helt entydigt som en följd av kriteriet ”helt eller delvis utan någon motprestation” (17 §). Det kan uppfattas så att ett parti kan ta emot ett lån anonymt utan beloppsgräns trots att det inte får uppbära ett bidrag anonymt, vilket överstiger ett visst belopp. Fakultetsnämnden föreslår därför att förbudet mot anonyma bidrag (9 §) vidgas till att omfatta anonyma skulder och att begreppet ”bidrag” (17 §) justeras, så att det tydligt framgår att lån ingår (oavsett på vilka villkor dessa lämnats).

Juridiska fakultetsnämnden

Remissvaret har på fakultetsnämndens uppdrag beslutats av dekanus, professor Jonas Ebbesson. Yttrandet har beretts av professor Claes Sandgren. Föredragande har varit utredare Karolina Alveryd. Yttrandet har expedierats av Juridiska fakultetskansliet.

Jonas Ebbesson

Karolina Alveryd